

MONTESQUIEU INSTITUTE
MONTESQUIEU INSTITUUT

INLEIDING bijeenkomst Montesquieu Instituut 4/9/2013

Dank ,

voor de mogelijkheid die het Montesquieu-Instituut mij geeft hier voor U een korte inleiding te houden.

Het mooiste zou natuurlijk zijn dat ik hier enkele politiek ongepaste, desnoods ongefundeerde maar toch zeker enkele tegendraadse meningen verkondig.

Dat is namelijk de meest effectieve munitie voor een pittige discussie zo aanstonds.

Ik kan niks beloven.

Ik maak enkele algemene opmerkingen over Europa – de Europese Unie. Die kans laat ik mij namelijk niet ontgaan.

En ik heb het over ons, de pers, zo u wilt *de media*.

Gevraagd is mij overigens het over de relatie tussen die twee te hebben. Kijken hoever ik kom...

Omwille van het tijdstip en de temperatuur buiten, lijkt het mij verstandig mijn bijdrage zó op te bouwen dat ik alvast met enkele conclusies begin en de zelfkritiek bewaar tot het laatst.

-Volgend jaar worden het naar mijn idee de meest belangrijke Europese verkiezingen ooit.

-Die verkiezing zou weleens gezien kunnen worden als een weg-met-europa-referendum.

Met als gevolg : een anti-Europa, europees parlement.

-De schuldigen – want ik vind dit namelijk ‘n schrikbeeld met alle ook terechte kritiek die je op de Europese Unie kan hebben – noem ik ook meteen:

Dat zijn NIET de burgers. De schuldigen zijn de politici die doodsbang zijn iets positiefs over europa te zeggen, dat zijn de politici die uit electorale angst meedeinen op de populistische anti-Europese golfstroom.

De schuldigen zijn de politici, de traditionele partijen, die eigenlijk al sinds Fortuyn het contact met de burger kwijt zijn en in een hopeloze ideologische zoektocht zijn verstrikt. En geen Europese kleur durven bekennen.

De schuldigen zijn de partijen die weten dat een slecht functionerend Europa altijd nog beter is dan een Europa zonder Unie, maar dat niet durven toegeven.

Hoe dan ook, ik zit met deze standpunten wel meteen in de verdomhoek. Want wie pro-Europa is, wordt zo lijkt het, gezien als een halve zool.

Nee, meer eer is er te behalen afschaffing van de euro na te streven, en te bepleiten uit de EU te stappen. Zo zie ik ook de lokroep van 'n groep wetenschappers die door het land trekken om dit inmiddels populaire anti-europese verhaal uit te venten. Ze horen hun naam graag en kan in deze verwijzen naar Ewald Engelen, de minstens even erudiete Thierry Baudet, Paul Cliteur, Arjo Klamer, Ad Verbrugge, Rene Cuperus en anderen van het burgerforum EU.nl die een referendum over Europa willen.

>>Ik moet mijn EU-positieve standpunt hier even verklaren. De eerste top die ik als verslaggever bijwoonde was die van Maastricht in 1991. Mitterand, Kohl, de onnavolgbare onderhandelingsstijl van de Nederlandse voorzitter , premier Lubbers...

't Gevecht ging onder meer over 't F-word. Herinner mij een kop, toen, in een Britse krant F-word off, waarmee John Mayor naar huis kon.

Natuurlijk, ook ik was Euro-kritisch en ben dat nog. Maar dat zure gevoel, dat dat hele Europa niet deugt, is weg, doodeenvoudig omdat het niet realistisch is.

Even terzijde: De Europese Gemeenschap is een katholieke uitvinding, zo heb ik weleens gelezen. Nou daar heb ik na Maastricht nooit 'n punt van gemaakt!

Al die steden, waar het voorzitterschap ons bracht. De pers kreeg trouwens bij al die toppen ook altijd mooie cadeaus. Zo heb ik de badhanddoek van de top uit Lissabon (1992) nog steeds, lelijk maar toch 'n aandenken is de koffie-mok uit Birmingham, en die tassen met opdruk uit Kopenhagen, Essen, Dublin en waar dan ook vandaan, heb ik weggedaan toen ik er in bijna in omkwam. Dat frequent flyer-programma is helaas voorbij. Nu reis ik gewoon regelmatig af naar het Lipsius-gebouw in Brussel.

Maar weer terzake.

Denk niet dat ik de crisis onderschat en en vind dat er alleen maar 'n paar pestkoppen zijn die zitten te wrijven in een vlek.

Nee groter dan nu kan de crisis niet zijn. Financieel en bestuurlijk gaat het slecht, en samen met een vertrouwenscrisis is dat een bijna dodelijke cocktail.

Ik citeer graag even Ulrich Beck , beroemde Socioloog – werkt onder meer aan de London School of Economics - die in een analyse (German Europe)de crisis beschrijft. Hij verwijst, naar Antonio Gramsci's definitie van een crisis: 'n crisis bestaat uit het feit dat de oude orde bijna gestorven is en de nieuwe nog niet geboren'.

Dat met die oude orde het huidige bestuurlijke bestel wordt bedoeld, de huidige politieke klasse, is wel duidelijk. Hoe dan ook, we hebben het wel over het grootste handelsblok in de wereld met 500 miljoen mensen. Een enorme economische macht, nog steeds. Waar 'n behoorlijke welvaart is – niet voor iedereen, maar toch - , democratie en 'n vrije pers. En voor velen in de wereld, zeker voor wie in Noord-Afrika en Oost-Europa woont, zijn wij Het Beloofde Land.

.... Mijn moeder moest eens weten. Vroeger wilde zij daar naartoe, maar had er geen geld voor. Nu wonen we in wat ánderen het beloofde land noemen....

Die betekenis van Europa, dat gevoel ook dat het niet niks is waar we hier zitten, zien we dat wel verwoord in de media? Nee.

Als er een boom omwaait ergens in Amerika, dat schakelen we live over. Maar Brussel wordt gerund door een-mans-pitters. Als grote kranten al een correspondent hebben, dan is het er één. De NOS is nog een redelijk grote speler met een eigen bureau, maar dan heb je het wel gehad.

En in Brussel werken, betekent, de Unie van 28 landen, de Eurozone, de NAVO en België in het algemeen. Als het Nederlands elftal in oefenwedstrijd houdt in Oezbekistan rukken we met meer mensen uit.

Berichten wij goed over Europa? Voldoende? En volledig? En kwalitatief?

Nee, in het geheel niet. En daar ben ikzelf ook schuldig aan.

Wij beperken ons te veel tot de simpele vraag aan politici: wilt u meer of minder Europa?

En natuurlijk berichten we veel en uitgebreid over de Euro. Maar wel zo *geframed*, dat we allemaal in

bezuinigen geloven terwijl de crisis vooral nog steeds een bankencrisis is.

En het beeld is dikwijls negatief. Zoek het maar eens op op Google: *gelukke Top*, u zal niets vinden. Maar kijk dan eens naar *mislukte Top*, en **d** zal u veel vinden...

De kritiek, het wantrouwen over *Het Instituut* is niet nieuw. Lees het boek *Verloren Consensus*, mede mogelijk gemaakt door het Montesquieu Instituut. Daarin lees je dat Europa wel vaker 'slecht lag'.

Berichten over de EU is lastig. Een top verslaan met 28 landen en 24 verschillende talen, die allemaal hun eigen spin-doctors hebben, en na afloop van een vergadering 28 versies hebben over een een middel-eeuws vergadercircus dat zich in *secrecy* heeft afgespeeld.

Vindt dan maar eens de waarheid. In een uiterst ingewikkeld bestuurlijk complex, waar 'n burger niets van begrijpt. Europa –verslaggeving is vaak: vlaggen, aanrijdende limousines, geldverspilling, inleveren van soevereiniteit, van niet beslissen en mislukte toppen. Het is allemaal ook waar.

Maar volgen wij al die ministers die bij al die Raden allerlei dingen zeggen en beslissen over ons. Nee!

Het is ook niet te doen met ander-halve man-vrouw, op de post Brussel...

-Maar haal de collega's van het Binnenhof en stuur ze naar Brussel. Daar moeten, om Hofland aan te halen, de Tegels woorden gelicht. De politici, de ambtenaren moeten de adem van de Vierde Macht in de nek voelen..

U hoort het trouwens goed, de Vierde Macht. Op uw site- van het Montesquieu Instituut - staat het fout. De Pers is vierde Macht , the Fourth Estate, ook in wetenschappelijke kring – die van mediastudies – on-officieel erkend. (zie ook Burke)

Ook hier nog even geantwoord op de wens voor een een Brussel vandaag. Niet doen, dat wordt een soort reservaat-journalistiek project. Den Haag is Brussel en andersom.

(En als de politieke partijen goeie aansprekende lijsttrekkers naar Europa sturen voor al die banen, bij al die instellingen en voor het parlement, zou het allemaal nog beter te verkopen zijn.)

Meer en beter berichten. Er bovenop zitten, openheid afdwingen, factchecken, en blazen in de nek van de

macht. Het wordt tijd dat we daar eens fundamenteel
aanbeginnen nu het nog kan....

Dank u,

Kees Boonman

Politiek journalist, docent Journalistiek en Nieuwe
Media